

Debatt

Debattredaktør

Elisabeth Skarsbø Moen

Debattredigerer

Knut Åge Hansen

Kronikker og replikker sendes til debatt@vg.no
 Leserinnlegg til sidet@vg.no
 Hovedkronikk: 4500 tegn
 Replikk: 3000 og 1500 tegn

Alle innlegg blir vurdert i løpet av en uke, og alle får svar. TELEFON 22 00 00 00

SITATET

Det er ikke vanskelig å skjønne at dette er spørsmål det knyttes sterke følelser til.

Grete Faremo, forsvarsminister om at kongen ikke fikk dele ut krigskorset. (VG Nett)

KLIPPET

Hvert femte barn i Danmark er overvektig. I mediene har man de siste dager kunnet lese om barn som lider av for høyt blodtrykk og fettlever. Barna blir fetere og fetere. Det er et samfunnsproblem, men ansvaret er foreldrenes. Problemet er at en stor del av foreldregenerasjonen har spilt fallitt. Derfor må vi som samfunn hjelpe foreldrene på rett vei.

blogs.jp.dk

FOLKET MENER

Klimasaken i krise

Klimasaken i krise – temperaturene stiger fremdeles. Neste gang du reiser til Jakutsk kan du se effektene av opptiningen av det som en gang ble kalt «permafrosten». Den har vært permanent i århundrer – men ikke nå lengre.

I bakken og i tjern finnes det gasser som frigjøres der, på grunn av opptiningen og nedsmeltingen. Disse gassene bidrar igjen til økt oppvarming gjennom flere mekanismer som jeg ikke går inn på her. Kinas 400 kullkraftverk blir ikke erstattet med noe miljøvennlig alternativ med det første. Tosifret økonomisk vekst innebærer en dobling av klimagassutslipp hvert 5. til 6. år for 1,3 milliarder innbyggere.

Det er vanskelig å forestille seg for oss europeere, som har

Foto: HARALD HENDEN

en økonomisk vekst som ikke er sammenlignbar med den kinesiske. Verden varmes opp. Vær gjerne uenig. Men la oss ta tråden opp igjen om ti år, når det er åpenbart for alle og enhver. Dessverre kan jeg da si «hva var det jeg sa», uten at det vil gi meg noen særlig glede å gjøre det.

Vindicate, vgd.no

SMS-INNLEGG

Erik Solheim (bilde) sier at alle partier bortsett fra Frp er enige om den globale oppvarming, men hvor står det at Solheim og co. har rett?

Terje, Hosle

Den globale oppvarming slår nå til igjen, i hvert fall her i Bergen. Den har ligget i dvale siden det fantastiske klimamøtet i København. 15 000 millioner til regnskogene monner ikke, her må hele det norske oljefondet satses. Regjeringsmedlemmene kan på fulltid reise rundt og strø om seg med regnskogmilliarder i hytt og vær. Dessuten må Norge snarest forby flytrafikk over eget territorium, det vil raskt bli fulgt av andre land. Folk reiste verden rundt i tidligere tider også, det tok bare litt lengre tid

Per, deltidspensjonist/taxidriver

Nynorskelskere, hvorfor må dere trumfe gjennom et sammensatt dialektspråk, som dere ikke behersker selv? Språket er en fant av hver by. Våkne av dvalen med et felles språk, bokmål!

Foss

Krig uten f

- Det var ikke solidaritet med det libyske folk som var drivkraften bak Norges ja til militær inngripen, men solidaritet med FN.
- Ingen har sagt hva de vil oppnå politisk ved å interverne i Libya.
- Resultatet er en krig som føres halvhjertet og med en hånd på ryggen.

LIBYA

Karsten Friis, Seniorrådgiver, NUPI

Krig er fortsettelse av politikk med andre midler heter det. Dette ser ut til å være fullstendig glemt blant norske politikere, både regjering og opposisjon. Ingen har så langt uttrykt noen idé om hva de vil oppnå med å interverne i Libya. Ingen har sagt hva voldsmakten skal oppnå politisk.

Norges militære engasjement i Libya er derimot et resultat av en historisk FN-resolusjon som for første gang åpner for militær inngripen for å beskytte sivile i krig.

En pilar i norsk utenrikspolitikk de siste 50 årene har vært støtte til FN og andre internasjonale institusjoner: som et lite land er vi avhengig av internasjonal forutsigbarhet og rettsorden, og FN er den fremste representant for dette. Derfor støtter vi FN i tykt og tynt.

Solidaritet med FN

I en slik sammenheng var det relativt irrelevant for norske politikere at det er Libya det handlet om da beslutningen om militær intervensjon ble tatt. Det var ikke solidaritet med det libyske folk som var drivkraften, men solidaritet med FN.

Resultatet ser vi nå. En krig som føres halvhjertet og med en hånd på ryggen, en krig som

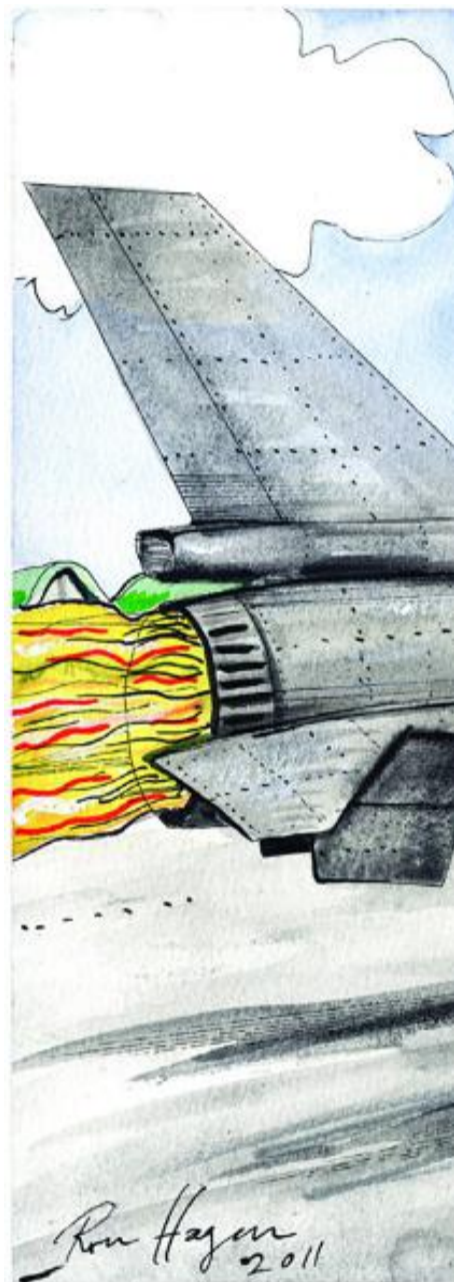
trekker ut i langdrag. Vi dreper jevnlig Gaddafis soldater og ødelegger hans infrastruktur, men utøver egentlig blind vold. Den er selvpålagt formålsløs i forhold til den pågående konflikten på bakken.

De siste dagers debatt om oppdragets lengde illustrerer dette med all tydelighet. Diskusjonen dreier seg om «end-date» ikke «endstate», med andre ord når vi skal avslutte, ikke hva vi skal oppnå. Rammen for debatten handler om våre forpliktelser overfor FN og NATO, ikke den desperate kampen til det libyske folk.

Spillet

På tross av politisk korrekte ord om beskyttelse av sivile, er det ingen tvil om at vi på alle praktiske måter har valgt side med opprørerne. Det er Gaddafis regime som er trusselen mot befolkningen og det er kun dem vi angriper. Men av frykt for vrede fra spesielt Kina og Russland kvier de allierte seg for å kalle an spade en spade og definere regimeendring som det politiske målet for operasjonen. Man vil ikke «ødelegge» den historiske sikkerhetsrådsresolusjonen ved å tøyte mandatet for langt. Igjen er det altså spillet i FN som er avgjørende, ikke spillet i Libya.

Dersom målet var Libya og det libyske folk, hadde det enest logiske vært å øke den militære innsatsen og inkludere bakkestyrker. Det av både militære, politiske og ikke minst

SOLIDARITET?: Vi dreper

moralske årsaker. Militært ved at operasjonene kunne spisses mot en klar effekt (regimeendring), og ikke utøve vold ad hoc. Det ville trolig spare menneskeliv i forhold til dagens tilnærming. Politisk ville det åpne veien for en politisk prosess der reelle forhandlinger kunne komme i gang.

Strategisk bommert

Moralsk ville det bety at vesten for en gangs skyld fremstod som

● Advokatforeningen har ekskludert to medlemmer etter en heleridom fra Høyesterett tidligere i år.
 ● Foreningen har vært tvetydig og prinsippløse, sa Furuholmen etter avgjørelsen.
 ● En klok handling, svarer Advokatforeningen i dag.

EKSKLUDERT

Curt A. Lie, forbundsleder i Norges Juristforbund

Jan Olav Frantvold, leder av Politijuristene

Advokatforen

Advokatforeningen valgte 7. mai å ekskludere to av sine medlemmer som er straffet for noe de har gjort i sin rolle som advokater. Dette er et modig og sterkt signal om at denne type atferd er uforenlig med å være medlem, noe foreningens hovedstyre fortjener honnør for.

I en profesjon hvor påstander om laugs- holdninger, grådighet og manglende etisk kompass tidvis gir grobunn for mistanker, er

E-POST

Send ditt innlegg til debatt@vg.no

SKRIV

Send ditt innlegg til VG, Akersgaten 55 1185 Sentrum, 0107 Oslo

SMS

Send ditt innlegg med kodeord «sidet» og din mening til: 2200

- Navn og adresse må oppgis på innsendte innlegg, også når navnet ikke skal i avisen.
- Innlegg med angrep på privatpersoner må signeres med fullt navn.
- Vi forbeholder oss rett til å kutte i manuskriptene, og innsendte manuskripter blir ikke retournert.

Formål

Gaddafis soldater og ødelegger hans infrastruktur, men utøver egentlig blind vold, skriver artikkelforfatteren.

Tegning. ROAR HAGEN

«hel ved» i Midtøsten, og leverte det som var forventet.

Dessverre er det slik i dag at man er så redd for å undergrave FN at man er i ferd med nok en gang å skuffe araberne. Det kan vise seg å bli en politisk og strategisk bommert. Den «arabiske våren» som skyller over Midtøsten i disse dager henter sin inspirasjon fra europeiske verdier og tradisjoner, tross dyrekjøpt erfaringer over flere hundre år med europeiske in-

tervensjoner i regionen. Midtøsten og Nord-Afrika er vår geografisk umiddelbare nærhet, av stor sikkerhetspolitisk og økonomisk betydning for Europa.

Tafatte

Den nye generasjonen som snart vil ta over ledelsen i de fleste arabiske land må redefinere sitt forhold til Europa, og Libya er en mulighet til å vise at vi støtter dem. Men slike politiske

og strategiske vurderinger er fraværende i debatten.

Norge er riktignok ikke alene om å fornekte den politiske dimensjonen av vår voldelige inngripen i Libya. De fleste av våre allierte fremstår like tafatte utad. Men det fratar ikke norske politikere ansvar. Vi dreper ukjentlig mennesker i et land de færreste har satt sin fot i. Det miste vi kunne gjøre var å fortelle dem hvorfor.

minst hva det betyr å forvalte fellesskapets verdier.

Manglende forståelse for etiske standarder kan dukke opp i alle juristprofesjoner. I likhet med Advokatforeningen arbeider derfor Juristforbundet for etisk refleksjon og bevissthet blant medlemmene, dessuten etiske normer for hvordan man skal fylle sin rolle som jurist. Her har de to organisasjonene felles utfordringer og mål.

ingen viser klokskap

det gledelig å se at evnen til selvransakelse fortsatt har gode kår. Fordi det er viktig at advokater fortsatt har høy tillit i samfunnet, er dette klokt handlet av Advokatforeningen.

Vi forstår hvor vanskelig det er å drive denne formen for selvjustis, og det er ingen tvil om at det er mange hensyn å ta. Vi

mener det er viktig for en advokat å være bevisst at ens tjenester ikke kan kjøpes til ethvert formål. Det forsto ikke de to advokatene som nå er ekskludert.

De stemmer som nå kritiserer Advokatforeningen, forstår ikke hvor viktig det er ha et bevisst forhold til sin egen rolle, ikke

DEMONSTRERER: Studenter ved University og California demonstrerer mot budsjettkutt tidligere i år. Foto: AFP

Diskriminerer studenter

Gi norske studenter som vil studere i USA like muligheter, skriver ambassadør Barry B. White.

Som USAs ambassadør til Norge har jeg hatt gleden av å besøke alle landets 19 fylker. Rundt om i landet har jeg møtt veldig mange nordmenn som har studert i USA og som minnes oppholdet som en av de mest verdifulle erfaringene i sitt liv. Siden andre verdenskrig har USA vært det mest populære utenlandske studiestedet for nordmenn, men siden 1985 har norske studenter hatt begrenset mulighet til å ta en hel bachelorgrad i USA fordi Lånekassen ikke gir støtte til det første studieåret. Siden denne praksisen trådte i kraft har antallet norske studenter i USA falt drastisk og er i dag en tredjedel av hva det en gang var. I dag må norske studenter finansiere det første året av en fireårig bachelorgrad selv.

LÅNEKASSEN

Barry B. White, USAs ambassadør til Norge

bearbeidet i fellesskap. Når jeg snakker med norske næringslivsledere, akademikere, journalister, studenter, foreldre og andre, er det veldig mange som deler min bekymring over dette. Blant dem er sjefen for Google Norge, Jan Grønbech. I et intervju nylig poengterte han et aspekt ved denne praksisen som jeg har størst problemer med å forstå, nemlig det faktum at den diskriminerer til fordel for velstående studenter og at det bare er en eksklusiv gruppe som får muligheten til oppleve freshman year. Dette henger dårlig sammen med det jeg oppfatter som et grunnleggende norsk prinsipp om like muligheter uavhengig av sosial og økonomisk bakgrunn.

Stor ulempe

Norske myndigheter begrunner dette med at det første året av en amerikansk bachelorgrad tilsvarer det siste året på videregående skole i Norge. Det er jeg uenig i. Bachelorgraden i USA har en modell hvor freshman year inngår som en viktig del av helheten. Det amerikanske systemet er bygget på en såkalt «liberal arts»-filosofi, med fokus på å gi studentene et bredt spekter med kunnskap som basis til mer spesialiserte studier. President ved Harvard University, Drew Faust, beskriver «liberal arts»-filosofien som «en forberedelse til et liv uten manus. Siden man ikke vet hva man må være forbered på, prøver vi å forberede deg på alt.» At norske studenter må finne alternative løsninger for førsteåret og begynne på det andre året av en fire år lang utdanning i USA er en stor ulempe sammenlignet med de andre studentene. I tillegg til det faglige, tar det tid å bli vant til et fremmed land og studere på et fremmed språk. Førsteåret på amerikanske universiteter er også da sosiale bånd oppstår blant freshmen som nesten alle bor på campus, og en til dels overveldende mengde nye inntrykk blir

Verdens beste

Ifølge ANSA vil ikke støtte til førsteåret av en amerikansk bachelorgrad koste den norske staten mer penger enn i dag. Lånekassens finansieringstak for studenter som studerer i utlandet er lavere enn den summen staten betaler for å dekke kostnadene for studenter i Norge.

USAs høyere utdanningssystem er blant verdens beste, med hundrevis av universiteter og høyskoler som tilbyr utdanning av svært høy kvalitet. I til den faglige verdien, er utveksling av studenter av avgjørende betydning for forholdet mellom USA og Norge. Studentene blir styrket både faglig og personlig i en viktig periode i sin utvikling. Våre land har stor nytte av mennesker som forstår og liker hverandre, og som kan oversette kulturelle forskjeller for sine landsmenn.

Derfor oppfordrer jeg Kunnskapsdepartementet, som jeg tror er en sterk tilhenger av student- og forskningsmobilitet mellom USA og Norge, til å endre sin praksis og gjeninnføre støtte til førsteåret av bachelorgraden i USA. Gi norske studenter som ønsker å studere i USA like muligheter!